

Collegevoorstel

Kenmerk	45524		Team	Welzijn en Onderwijs
Datum	13 juni 2019		Behandeld door	M. van der Kroon
College verg.	13 juni 2019		Mede adviseur	A. Nibbelink/A. Pauptit
Portefeuillehouder	P. v.d. Wardt		Programmamanager	T. Beke
Onderwerp	Besluit tot voornemen uittreding Gemeenschappelijke Regeling Laborijn.			

Voorgestelde beslissing

1. Besluiten tot het voornemen om uit te treden uit de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Laborijn.
2. Onderzoeken op welke wijze de overgang vanuit de Gemeenschappelijke Regeling naar de beoogde nieuwe situatie het beste vormgegeven kan worden.
3. In het onderzoek speciale aandacht schenken aan de doelgroep SW om voor deze groep zoveel mogelijk duidelijkheid en rust te creëren.
4. Het voornemen tot uittreding kenbaar maken aan het Algemeen Bestuur van Laborijn, conform artikel 42 lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Laborijn.
5. Een budget van € 300.000,- beschikbaar voor het uitvoeren van het onderzoek.
6. Aan de Programmamanager Sociaal Domein Individuele Voorzieningen de opdracht verstrekken om het onderzoek uit te voeren.

Samenvatting van de beslissing(en):

Met dit voorstel zet de gemeente Oude IJsselstreek de eerste stap naar uittreding uit de gemeenschappelijke regeling Laborijn. En de eerste stap wordt gezet naar een uitvoering van de Participatiewet die past in de visie van de gemeente.

Raad				UITGESTELD OPENBAAR	
OR/GO					
Consequenties voor		Medewerker			Medewerker
Financiën	Nee		I&A	Nee	
P&O	Nee		Communicatie	Nee	
Inkoop	Nee				

Belangenvereniging/wijkraad : Nee

	Secretaris	Burgemeester	Wethouder Kuster	Wethouder van de Wardt	Wethouder Hiddinga	Wethouder Ankersmit	Wethouder Kock
Akkoord							
Bespreken							

Paraafstuk

Akkoord

Zie genomen beslissing

Collegevoorstel

Onderwerp : Besluit tot voornemen uittreding Gemeenschappelijke Regeling Laborijn.

Voorgestelde beslissing:

1. Besluiten tot het voornemen om uit te treden uit de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Laborijn.
2. Onderzoeken op welke wijze de overgang vanuit de Gemeenschappelijke Regeling naar de beoogde nieuwe situatie het beste vormgegeven kan worden.
3. In het onderzoek speciale aandacht schenken aan de doelgroep SW om voor deze groep zoveel mogelijk duidelijkheid en rust te creëren.
4. Het voornemen tot uittreding kenbaar aan het Algemeen Bestuur van Laborijn, conform artikel 42 lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Laborijn.
5. Een budget van € 300.000,- beschikbaar voor het uitvoeren van het onderzoek.
6. Aan de Programmamanager Sociaal Domein Individuele Voorzieningen de opdracht verstrekken om het onderzoek uit te voeren.

Aanleiding

Als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet, Volgens de wet is de kernopdracht voor de gemeente het ondersteunen van mensen bij arbeidsinschakeling en het verlenen van bijstand aan personen hier te lande die in zodanige omstandigheden verkeren of dreigen te geraken dat zij niet over de middelen beschikken om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien.

In deze kernopdracht staan de mensen waarom het gaat centraal, het gaat erom dat mensen de goede ondersteuning krijgen en dat kan naar onze overtuiging alleen als zij als waardevolle mensen gezien en bejegend worden.

Voor het college zijn drie punten van cruciaal belang in haar visie op de uitvoering van de participatiewet:

De uitvoering van de participatiewet moet onderdeel zijn van het lokale zorgnetwerk.

Wij willen mensen niet opknippen in stukjes omdat dit beter past bij hoe instanties hun werk organiseren, voor ons staan de mensen centraal. Voor mensen is werk een belangrijke manier om een zinvolle invulling te geven aan de dag en voor mensen kunnen schulden of andere zorgen kunnen daarin belemmerend werken. De dienstverlening aan mensen die een uitkering ontvangen stopt wat ons betreft dan ook niet bij de grenzen van de wet of de grenzen van de instantie. Wij willen dat de dienstverlening aansluit bij de leefwereld van mensen, daarom willen wij dat de uitvoering van de Participatiewet aansluit bij het lokale zorgnetwerk.

Substantiële uitstroom naar werk

Langs de wegen en op busjes zien wij oproepen voor personeel; collega's gezocht! Er is behoefte aan arbeidskrachten, dat blijkt ook uit gesprekken die wij voeren met werkgevers. Wij willen dan ook dat juist in deze tijd van economische voorspoed zoveel mogelijk mensen kunnen doorstromen naar werk. Het is voor ons niet te begrijpen en niet te accepteren dat de uitstroom van inwoners uit onze gemeente onvoldoende van de grond komt.

En het allerbelangrijkste is:

Een respectvolle bejegening richting cliënten

Wij geloven in een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan doen en iedereen meetelt, voor ons is ieder mens waardevol. Voor ons heeft ook ieder mens recht op een respectvolle bejegening. Vanzelfsprekend zal moeten worden vastgesteld of een uitkering terecht wordt aangevraagd en ontvangen maar dat mag nooit ten koste gaan van de dienstverlening en de bejegening. De grondhouding moet ten allen positief zijn en uitgaan van de waarde van ieder individueel mens, de menselijke maat is voor ons bepalen.

De Participatiewet wordt voor onze gemeente uitgevoerd binnen de Gemeenschappelijke Regeling Laborijn. Het spreekt vanzelf dat wij willen dat de werkwijze van Laborijn aansluit bij onze visie. Wij hebben al geruime tijd nadrukkelijk geprobeerd om dit voor elkaar te krijgen. We hebben onze visie gedeeld. We hebben aangegeven hoe belangrijk het voor ons is dat Laborijn aansluit bij het lokale zorgnetwerk. We hebben aangegeven hoe belangrijk het voor ons is dat Laborijn de mensen die afhankelijk zijn van de dienstverlening van de organisatie respectvol bejegt.

We hebben aangegeven dat we willen dat Laborijn een substantiële uitstroom naar werk realiseert, zeker nu het economisch tij mee zit.

In het Algemeen en het Dagelijks bestuur hebben wij telkens weer aan de orde gesteld wat onze visie is en hoe wij willen dat Laborijn haar werk uitvoert.

Wij hebben in 2017 al € 70.000,00 extra middelen beschikbaar gesteld om de kwaliteit van de organisaties te verbeteren.

Wij zijn gestart met een experimenteel project voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (Meedoen Werkt!?). We hebben Laborijn nadrukkelijk uitgenodigd om met ons mee te denken over en mee te werken aan dit soort innovaties. We hebben kortom langere tijd en steeds maar weer geprobeerd om veranderingen te bewerkstelligen.

Al eerder waren er signalen dat er sprake is een ongewenste bejegening van cliënten door Laborijn (Rooie Vrouwen). Dat is aanleiding geweest voor Laborijn om een onderzoek te laten verrichten door Bureau Berenschot. Gisteren is het rapport van Berenschot gepresenteerd over het functioneren van Laborijn. Daarin werden schokkende constatering gedaan over de manier waarop het instituut Laborijn omgaat met haar cliënten, de mensen waarvoor de organisatie in het leven is geroepen. De onderzoekers gaven aan dat het uitzonderlijk is dat zelfs de bezwaarschriftencommissie zich heeft uitgesproken over de bejegening dan cliënten.

Er is sprake van een doorgeslagen rechtmatigheidsdenken en een taakgerichte werkwijze die op geen enkele wijze aansluit bij onze wensen waar de bedoeling centraal staat.

Wij hebben moeten constateren dat het ontwikkelend vermogen van Laborijn onvoldoende aanwezig is, wij zijn telkens weer geconfronteerd met een 'ja maar' reactie, wij hebben geen beweging in de door ons gewenste richting kunnen constateren.

Uiteindelijk hebben wij niets anders kunnen doen dan concluderen dat participeren binnen de Gemeenschappelijke Regeling Laborijn zoals nu het geval is niet zal leiden tot de resultaten die Oude IJsselstreek wil behalen binnen het Sociaal Domein. Het gaat ons om de mensen voor wie we het doen en niet om het instandhouden van instanties en samenwerkingsverbanden als die geen waarde toevoegen.

Binnen onze gemeente zijn we bezig met een Kwaliteitsslag in het Sociaal Domein waarmee wij de samenleving waarin wij geloven dichterbij willen brengen. Oude IJsselstreek wil dat mensen in staat zijn om zelf regie te voeren op hun leven, dat mensen zoveel mogelijk in staat zijn om met de tegenslagen die in ieder leven voorkomen om te gaan. Wij willen dat mensen niet te snel een etiket krijgen opgeplakt, dat er niet te snel in problemen wordt gedacht, ook niet als zij een uitkering ontvangen of werken in de sociale werkvoorziening. Wij willen dat onze samenleving zo is ingericht dat we problemen kunnen voorkomen, dat er sociale verbanden zijn waar mensen op terug kunnen vallen. En ook willen wij nieuwe wegen zoeken samen met inwoners en met partners. We willen kortom: normaliseren, voorkomen en innoveren/samenwerken. We doen daarbij wat echt nodig is voor de mensen om wie het gaat.

Deze beweging wordt in 2019 volop ingezet én zal in 2020 en verdere jaren doorgaan en veel van onze inzet en aandacht vragen.

De Kwaliteitsslag strekt zich uit over het gehele Sociaal Domein en dus ook tot de uitvoering van de Participatiewet. Het college staat voor een inclusieve samenleving waar iedereen naar vermogen meedoet en waar ieder mens waardevol is. In de presentatie van 22 november 2018 aan de commissie MO waarin de koers is uitgezet voor (de transformatie in) het sociaal domein is dan ook benadrukt dat betrokkenheid en zorgzaamheid een hogere prioriteit heeft dan efficiëntie.

Wat wordt met beslissing bereikt

1. De gemeente kan zich gaan richten op door haar gewenste manier om de Participatiewet uit te voeren als onderdeel van het lokale zorgnetwerk.
2. De procedure om uit te treden uit de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Laborijn wordt opgestart.
3. Er wordt onderzocht op welke wijze de overgang vanuit de GR naar de beoogde nieuwe situatie het beste vormgegeven kan worden.

Argumenten om in te stemmen met voorgestelde beslissing(en)

1.1 Uittreding

Al geruime tijd probeert onze gemeente tevergeefs haar visie en wensen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Laborijn gerealiseerd te krijgen. Er kan inmiddels niet anders geconcludeerd worden dan dat participeren binnen de Gemeenschappelijke Regeling Laborijn zoals nu het geval is niet zal leiden tot de resultaten die Oude IJsselstreek wil behalen binnen het Sociaal Domein. De werkwijze van Laborijn sluit niet aan bij onze visie en wij hebben geen enkele veranderend vermogen bij Laborijn geconstateerd. Wij zijn er niet om instanties in de lucht te houden, wij zijn er voor de mensen. Er is dan ook geen enkele reden om langer deel uit te maken van een Gemeenschappelijke Regeling die ons niet brengt wat we nodig hebben.

2.1 Sociale Werkvoorziening

Voor mensen die werkzaam zijn binnen de Sociale Werkvoorziening is dat onderdeel van Laborijn meer dan alleen een werkplek. Het is ook een gemeenschap waar mensen zich thuis voelen en waar zij een deel van hun sociale contacten ervaren, het is daarmee een zorgnetwerk. Daarom zal in het onderzoek speciale aandacht zijn voor de SW doelgroep.

3.1 Onderzoek

Wij willen onderzoeken hoe wij mensen die een beroep doen op de Participatiewet of binnen de Sociale Werkvoorziening werken een wenkend perspectief kunnen bieden voor de toekomst. Wij willen onderzoeken hoe we mensen betekenisvol kunnen laten zijn en kunnen laten participeren vanuit de overtuiging dat iedereen een toegevoegde waarde heeft.

Er moet een aantal zaken onderzocht worden als het College heeft besloten dat zij voornemens is om uit de Gemeenschappelijke Regeling Laborijn te stappen, deze hebben betrekking op:

- het uittredingsproces,
- de gewenste toekomstige situatie
- de overgangperiode.

Speciale aandacht wordt hierbij, zoals eerder vermeld, besteed aan de mensen binnen de SW.

4.1. Kennisgeving

Om te kunnen uittreden moet het voornemen hiertoe gemeld worden aan het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (artikel 42 lid 3 Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Laborijn)

5.1 Kosten van het onderzoek

Om het onderzoek te kunnen uitvoeren zijn middelen nodig om capaciteit op inhoudelijk, juridisch en financieel terrein te kunnen organiseren.

Kanttekeningen

a. Kosten uittreding

De uittreding uit de GR zal kosten met zich meebrengen:

- Uittredingskosten.* De hoogte hiervan is nog niet aan te geven, deze zijn onderwerp van bespreking en onderhandeling.
- Onderzoekskosten.* Er moet onderzoek worden verricht naar de wijze waarop de overgang vanuit de GR naar de beoogde nieuwe situatie het beste vormgegeven kan worden. Er is momenteel binnen de ambtelijke organisatie onvoldoende capaciteit (en in sommige gevallen ook expertise) aanwezig om het onderzoek te verrichten.

De kosten verhogen het tekort in het Sociaal Domein in de eerstkomende jaren.

b. Overgangsfase

Het voornemen om uit de Gemeenschappelijke Regeling te treden leidt tot een overgangsfase waarin allerlei onderwerpen onderzocht en georganiseerd moeten worden. Dit zal zeer waarschijnlijk leiden tot onzekerheid en onrust bij betrokkenen, zowel cliënten als personeel van Laborijn. Het college hecht eraan dat ook tijdens de besprekingen over de (voorwaarden rond de) uittreding de zorg voor mensen die afhankelijk zijn van de dienstverlening van Laborijn onverkort doorgaat.

c. Toekomst

De manier waarop in de toekomst de uitvoering van de Participatiewet wordt vormgegeven in relatie tot de visie van het college over het Sociaal Domein moet nog worden uitgewerkt.

d. Kosten en capaciteit

Om een gedegen onderzoek te laten uitvoeren, zullen kosten moeten worden gemaakt en wordt er veel ambtelijke inzet gevraagd terwijl de financiële middelen en de ambtelijke capaciteit onder druk staan.

e. Termijn van uittreden

In artikel 42 lid 5 van de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Laborijn wordt genoemd dat de uittreding geschiedt per 1 januari van enig kalenderjaar met inachtneming van een opzegtermijn van tenminste een vol kalenderjaar. Uit de onderhandelingen zal moeten blijken in hoeverre wij aan deze termijn gehouden worden.

Kosten, baten, dekking

- De uittreding uit de GR zal uittredingskosten met zich meebrengen. De hoogte hiervan is nog niet aan te geven en zal afhankelijk zijn van de uitkomsten van het onderzoek naar de wijze waarop de overgang vanuit de GR naar de beoogde nieuwe situatie het beste vormgegeven kan worden en de onderhandelingen met de overige gemeenten in de Gemeenschappelijke Regeling
- Voor het onderzoek/projectgroep wordt een budget ter beschikking gesteld van € 300.000. Dit kan worden gedekt uit de uitvoeringskosten Sociaal Domein.

Uitvoering

De programmanager Sociaal Domein individuele voorzieningen zal op korte termijn een projectgroep inrichten en een projectplan opstellen.

Personeel

Nog niet van toepassing

Communicatie/participatie

- Communicatie wordt direct aangehaakt, een communicatieplan/-aanpak is uiterst belangrijk.
- Het AB moet door het college schriftelijk op de hoogte worden gesteld van het voornemen tot uittreding. Het Algemeen Bestuur zendt het voornemen onverwijld door aan de overige colleges.

Evaluatie/verantwoording

Nog niet van toepassing